

Základní škola sv. Voršily v Olomouci

Aksamitova 6, 779 00 Olomouc, IČO 495 88 095, tel./fax: 585 222 689,
e-mail: info@zcsol.cz, www.zcsol.cz

Preventivní program (PPŠ) pro školní rok 2025/2026

Obsah:

1. Popis školy a současný stav problematiky, kterou se projekt zabývá
2. Analýza situace
3. Cíle projektu
4. Úkoly
5. Preventivní tým
6. Vzdělávání
7. Vymezení cílové populace
8. Metody a formy realizace projektu
9. Hodnocení, průběh a rámcový časový harmonogram projektu
10. Přílohy –
 1. Minimální hodinové dotace práce s tématy v jednotlivých ročnících
 2. Krizový plán
 3. Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra (PAS)

1. Popis školy a současný stav problematiky, kterou se PPŠ zabývá

Typ školy	církevní škola s právní subjektivitou
Lokalita	hranice památkové zóny centra města
Kapacita	16 kmenových tříd, 4 odborné učebny, 4 oddělení školní družiny a školního klubu
Počet žáků	256
Z toho chlapců /dívek	116 / 140
Průměrný počet žáků ve třídě	23,3
Počet učitelů a vychovatelů	22 + 5
Počet asistentů	4
Ostatní zaměstnanci školy	7
Zvláštnosti	
Rizikové ukazatele*	

*počet neomluvených hodin, výchovné problémy, konzumace drog, etnické menšiny apod.

2. Analýza situace

Žáci naší (byť církevní) školy se projevují stejně jako jejich vrstevníci na státních školách, i když lze říci, že duchovní prostředí, modlitba, přítomnost kněze a přijímání svátostí pomáhá těmto mladým lidem, aby se snáze rozhodovali pro dobro. Přesto se zde setkáváme se záškoláctvím, posměchem, slovními urážkami mezi žáky, kouřením, šikanou, agresivitou, krádežemi. Cílem programu je těmto rizikovým jevům v chování žáků předcházet a ve spolupráci s rodiči formovat zdravou osobnost žáků tak, aby si vážili svého zdraví, aby uměli vhodně využívat svůj volný čas a odolávat negativním vlivům okolí. Zvláštní pozornost je věnována problémovým žákům se sklony k záškoláctví, žákům ze slabého sociálního prostředí a žákům se špatným prospěchem. V posledních letech dochází k nárůstu času, který tráví děti u televize a u počítače. Stále větší skupina dětí vlastní mobilní telefon, který často používají ke kontaktu se svými spolužáky. Také se objevují nové možnosti využití AI (umělé inteligence). S tím souvisí vyšší riziko kyberšikany.

3. Cíle PPŠ

- Pomáhat dětem chápat a žít křesťanské hodnoty
- Budovat návyky zdravého životního stylu
- Rozšířit možnosti trávení volného času
- Zlepšit vztah žáků ke školnímu prostředí, zamezit záškoláctví
- Prohloubit spolupráci s rodiči
- Rozvinout sociální a komunikační dovednosti žáků
- Podpořit komunikaci mezi žáky a učiteli.
- Zvýšit informovanost v oblasti sociální patologie a trestně právní odpovědnosti
- Efektivně řešit sociální problémy
- Zvýšit informovanost v oblasti náboženských sekt
- Omezit rizikové chování – prevence úrazů při sportování, v dopravě
- Předcházet experimentování s drogami a jinými návykovými látkami

4. Úkoly PPŠ

4.1. Zaměřeno na kyberšikanu

Ve školním roce 2025/2026 se zaměříme na prevenci kyberšikanu.

Cílem školního vzdělávacího programu je vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí bezpečně a učí se vzájemnému respektu a spolupráci. Vycházíme z Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování na školách a školských zařízeních Č.j. MŠMT – 21149/2016 obohaceného o téma kyberšikanu. Je důležité, aby všichni pedagogové vnímali vztahy mezi žáky a atmosférou ve třídě. Mezi žáky je potřeba podporovat vhodnou formu komunikace a vzájemnou spolupráci. Výborným prostředkem pro zlepšení vzájemné komunikace mezi dětmi se nám jeví využití etické výchovy, kterou vkládáme do hodin prvouky na 1. stupni a občanské výchovy na 2. stupni. Tyto předměty vyučují pedagogové, kteří splňují kvalifikační předpoklady.

Varovné znaky kyberšikanu ve škole

- žák se stává uzavřeným
- o přestávkách bývá osamocený
- vyhledává často přítomnost pedagoga
- má špinavé oblečení nebo poškozené věci
- vypadá smutně, nešťastně
- v některých případech se začne zhoršovat jeho školní prospěch
- ve třídě působí nejistě a vystrašeně
- po vyučování se bojí opustit školu
- mívá zvýšenou absenci
- na těle má modřiny, šrámy apod., které nedovede uspokojivě vysvětlit

Přímé znaky kyberšikanu

- posměšné poznámky na adresu žáka, slovní urážky, zesměšňování, opakované nevhodné žerty na jeho účet na sociálních sítích, na internetu
- nátlak na žáka, aby posílal různé materiály
- nátlak na žáky, aby vykonával činnosti, které mu agresor nařídí
- nevhodné vyjadřování na sociálních sítích

Projevy kyberšikany

Kyberšikana nastává v okamžik, kdy jeden nebo více žáků úmyslně a opakovaně ubližují druhým. Jde o slovní útoky (flaming), obtěžování (harassment), krádež identity, zveřejňování citlivých dat, kyberstalking atd.

- nepoměr sil – jeden z žáků je výrazně slabší po fyzické nebo psychické stránce
- delší časový úsek - šikana se děje opakovaně
- bezbrannost oběti - šikanovaný se nedokáže adekvátně bránit
- záměrnost - šikanující jde s úmyslem ublížit
- jednání je samoučelné - agresor není vyprovokován
- ponížení lidské důstojnosti - dítě je zesměšňováno a ponižováno
- široké publikum
- anonymita agresora

Zákonná opatření

Podle školského zákona má škola povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dětí a žáků v průběhu všech vzdělávacích aktivit a akcích pořádaných školou. Každý pedagogický pracovník má povinnost projevům rizikového chování předcházet a vzniklou situaci okamžitě řešit. Kyberšikanování může naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění. Odpovědnost pachatelů kyberšikany je dána věkem. Dítě mladší 15 let nemůže být trestně postiženo. Nelze využít sankce ve smyslu trestního či přestupkového práva, ale i umístění dítěte v diagnostickém ústavu může být dostatečnou hrozbou.

Ohlašovací povinnost školy

- pokud dojde ke kyberšikaně během vyučování - škola má povinnost ohlásit tuto skutečnost zákonnému zástupci žáka, který byl útočníkem i žáka, který byl obětí
- pokud dojde k jednání, které naplňuje znaky přestupku nebo trestného činu (škola kontaktuje PČR)
- pokud je dítě v ohrožení (škola kontaktuje OSPOD)

4.2. Program proti kyberšikaně

Kyberšikana je zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu.

Kyberšikana má mnohem větší dosah než šikana, vidí ji mnohem více lidí. Více lidí ji může i provozovat.

Zvláštnosti kyberšikany:

- **Anonymita:** oběť často o napadení neví, často nedokáže agresora vystopovat, odosobněnost útoku
- **Čas:** útoky se prostřednictvím internetu šíří rychleji než v realitě, probíhají bez přestávek, útok je možné provést kdykoli
- **Místo:** agresor může provést útok odkudkoli, není nutná přítomnost agresora a oběti na stejném místě
- **Proměna profilu agresora i oběti:** pro útok není nutná fyzická, psychická či sociální zdatnost – oběť klasické šikany může být kyberagresorem

Postup při zjištění a řešení kyberšikany:

- zajištění ochrany oběti
- informace rodičů
- kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele www stránek
- je nutná spolupráce ŠMP, TU, výchovného poradce a odborníka IT
- zálohování dat, zajištění stop
- prověření možností napadení – např. SMS, youtube, profil, email
- vyhledání odborné pomoci (PPP v Olomouci, policie ČR)
- v souladu se Školním řádem vyvodit postih pro agresora

Co může dělat pedagog:

- posílit empatii mezi žáky
- pracovat na klimatu ve třídě
- vést k úctě k druhým
- dávat pozitivní zpětnou vazbu
- vytvářet dobré vztahy

5. Preventivní tým

1. Mgr. Zdeněk Navrátil	ředitel školy	tel. 585 237 280
2. Mgr. Alena Nováčková	zástupkyně školy	tel. 585 222 689
3. Mgr. Sára Herzánová	školní psycholožka	tel. 585 222 492
4. Mgr. Petr Klauda	metodik prevence	tel. 585 222 492
5. Mgr. Lukáš Chlup	výchovný poradce	tel. 585 222 492
6. Mgr. Šárka Chlupová	výchovný poradce	tel. 585 222 492

6. Vzdělávání

Učitelům jsou v rámci DVPP nabízeny vzdělávací kurzy a školení v oblasti prevence rizikového chování. Seznam absolvovaných školení je uveden v seznamu DVPP za příslušný rok.

7. Vymezení cílové populace

MPP zahrnuje všechny žáky školy, dílčí projekty jsou pak zaměřeny na specifické cílové skupiny odlišné věkem a sklony k rizikovému chování (spolupráce s odbornými pracovišti).

8. Metody a formy realizace PPŠ

PPŠ – standardní část:

- **Nástěnka**

Na prvním i druhém stupni se nachází nástěnka výchovného poradenství s aktuální literaturou, telefonními čísly na linky důvěry, základními informacemi o tématech řešených MPP (šikana, drogy apod.), také informacemi pro rodiče, letáky atd.

- **Vitríny úspěchů**

V mezipatře školy se nachází vitrína, ve které jsou uloženy poháry a trofeje ze sportovních akcí. V těchto akcích úspěšně soutěžili žáci naší školy.

- **Konzultační hodiny**

Žáci se mohou na výchovné poradce a metodika prevence kdykoli obrátit, žáci jsou nabádáni řešit své problémy na základě zákona subsidiarity (vyučující učitel – třídní učitel – výchovný poradce – zástupce ředitele – ředitel).

- **Odborné přednášky**

Při realizaci PPŠ škola spolupracuje s PPP a SPC v Olomouci, s Městskou policií města Olomouce, Kappa Help, Poradnou pro ženy a dívky, s P – centrem, E-bezpečím, s olomouckými farnostmi, osobami přednášejícími o vztazích, rodičovství, závislostech apod.

- **Družina**

Družina je rozdělena do tří skupin, aby se pedagogové volného času mohli menšímu množství žáků lépe věnovat, děti se zapojují do sezónních soutěží, vystavují fotografie jako záznam své činnosti, pořádají soutěže ve hrách. Účastní se soutěží a akcí, které pořádá Magistrát města Olomouce.

- **Školní klub**

Školní klub slouží žákům 2. stupně a také ho využívají i žáci 4. a 5. třídy.

Je k dispozici jak žákům, kterým už výuka skončila, tak také těm žákům, kteří čekají na odpolední vyučování či kroužek a kteří by podle školního řádu měli opustit areál školy.

Klub nabízí možnost zahrát si nějakou hru, popovídat si, uvařit si čaj, poslechnout hudbu, číst knížku, dopsat sešity či písemnou práci, napsat si DÚ atd.

K dispozici jsou mj. deskové hry, knížky nebo stolní fotbal.

- **Rodiče**

Rodiče jsou seznámeni se záměry a způsoby uskutečnění programu. V případě výskytu problému jsou rodiče pozváni do školy, kde se snažíme společně nalézt vhodné řešení. Pokud je nutné, zprostředkujeme odbornou pomoc.

S rodiči dlouhodobě rozvíjíme dobrou spolupráci při organizaci každoroční poutě, vánočních trhů, nahráváním DVD a CD-Rom, dodáváním výtvarného a jiného materiálu, při organizaci školního plesu. Již ustálenou akcí je modlitební setkání rodičů na půdě školy, modlitby jsou věnovány škole a dětem.

- **Semináře a školení pro učitele**

Dle nabídky se učitelé účastní seminářů tematicky korespondujících s primární prevencí, učitelé úzce spolupracují s PPP a SPC v Olomouci a se Sdružením D i s jinými organizacemi.

- **PPŠ v tematických plánech**

Na 1. i 2. stupni byla zařazena do tematických plánů témata podporující a zabývající se primární prevencí, zvláště v předmětech blízkých této prevenci (křesťanská výchova, občanská výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, prvouka, výtvarná výchova, dějepis apod.)

- **Škola v přírodě**

Každoroční výjezd tříd 1. stupně do přírody, kde se žáci hravou formou učí a stmelují kolektiv.

- **Výlety**

Žáci 2. stupně absolvují vlastivědné výlety, jejichž hlavní náplní je kromě vlastivědného a kulturního poznání stmelení třídního kolektivu.

PPŠ – nadstandartní část

- **Budova školy**

Ačkoli škole chybí dostatek učeben, současný stav umožňuje alternativní řešení nedostatku místa; v některých hodinách se třídy učí ve školní družině, která poskytuje dostatečný prostor k pohybovým hrám, rychlé seskupování pracovních stolů nepravidelných tvarů. Dále jsou k výuce využívány prostory kaple. V některých třídách se nachází koberec k alternativní výuce, hrám či odpočinku, společenské hry. K příjemnému klimatu školy patří také zabudovaná terária a akvária ve stěnách tříd.

Ke škole patří také školní hřiště, které se využívá v hodinách TV, o přestávkách a ve školní družině. Pro naši školu je také pozitivní blízkost parku s nově vybudovaným dětským hřištěm.

- **Speciální programy**

V minulých letech naše škola spolupracovala s organizací **Kappa Help**. Žáci 1. i 2. stupně se účastnili prožitkových programů.

Program pro **1. třídu** – **K sobě blíž**, žáci si zažili spolupráci a komunikaci v kolektivu. Zjistili, co je dobrý vztah, posilovali vzájemný respekt a toleranci.

Program pro **2., 3. a 4. třídu** – **Dávej pozor!**, žáci se poučili o bezpečnosti při sportovních aktivitách, při přepravě dopravními prostředky a o významu dopravního značení.

Program pro **5. třídu** – **Slovy i beze slov**, žáci si uvědomili zásady dobré komunikace, rozvíjeli své komunikační schopnosti, naučili se vkládat emoce do verbální i neverbální komunikace.

Program pro **6. třídu** – **K sobě blíž**, byl zaměřený na spolupráci a komunikaci v kolektivu.

Program pro **7. třídu** – **Škola jako druhý domov**, žáci byli informováni o rizikovém chování, se kterým se můžou setkat ve školním prostředí – šikana, kyberšikana, fyzické násilí, projevy agrese, záškoláctví atd.

Program pro **8. třídu** – **Síla a moc skupiny**, žáci se seznámili s působením sekt a jejich potencionální rizikovostí, žáci si vyzkoušeli, jaké to je, když jimi někdo manipuluje.

Program pro **9. třídu** – **Jsme tady společně**, monitorovali se názorové postoje k menšinám, podporovala se tolerance a respekt k menšinám ve společnosti.

V letošním školním roce 2025/2026 se jedná o pokračování ve spolupráci s organizací KAPPA Help.

- **Školská rada**

V prosinci 2005 vznikla ve škole Školská rada, která na pravidelných schůzkách řeší aktuální dění ve škole a činnosti se školou spojené. V radě jsou zástupci z řad učitelů, rodičů a zřizovatele. Školská rada se schází 2x ročně.

- **Modlitby se sestrami**

Žáci se mohou 5x týdně scházet o velké přestávce k modlitbám ve školní kapli. Zároveň škola má zpracovanou koncepci duchovní služby spirituála ve spolupráci s řádovými sestrami.

- **Akce školy**

Pout' ZŠ sv. Voršily v Olomouci

Každoroční pout' na Svatém Kopečku je společným setkáním dětí, rodičů, učitelů i řádových sester. S pomocí rodičů je zajištěno občerstvení, škola připravuje zábavné odpoledne pro děti. V kostele je sloužena mše svatá za děti, rodiče, učitele a dobrý školní rok.

Projekt Most

Program vychází z mezinárodně uznávaného a na naší škole pilotovaného programu FAST, který prostřednictvím šesti setkání plných her a aktivit přispívá ke zlepšení vztahů rodičů a dětí a umocňuje spolupráci mezi rodiči a školou.

Pro úspěchy dětí ve vzdělávání je důležitá spolupráce rodiny a školy a jejich synergické působení. Cílem projektu je přenesení inovativního přístupu (program FAST) ze Spojených států a implementace v podmínkách českých škol. Program FAST (MOST), se svou třicetiletou historií, představuje strukturovaný intervenční program vedoucí k zefektivnění systému práce školy, zlepšení spolupráce rodiny a školy a vytvoření optimálního školního klimatu.

Zlatý zvonek

Hudební pásmo žáků 1. stupně připravené pro rodiče.

Vánoční trhy

Každoroční předvánoční setkání rodičů, učitelů a žáků na zábavném podvečeru s občerstvením, zábavou, hrami a prodejem žakovských výrobků. Zisk z tohoto prodeje jde z jedné třetiny na charitativní projekt sester voršilek a dvě třetiny zůstávají žákům ve třídních fondech. Rodiče mohou hlasovat v soutěži o nejpěknější vánoční přání. Vítězové soutěže jsou vyhlášeni při zpívání koled na schodech.

Mikulášská nadílka

Každoroční program olomouckých bohoslovců pro děti všech tříd na 1. stupni.

Tři Králové

Spirituál školy uděluje tříkrálové požehnání škole a dětem.

Mše svaté

Bohoslužby sloužené školním spirituálem nebo biskupem u příležitosti významných výročí spojených se spiritualitou školy. Žáci mají možnost téměř každodenního kontaktu se spirituálem školy.

Lyžařský kurz

Každoroční pobyt žáků 7. tříd na horách spojený s lyžařským výcvikem.

Galerie školy

Galerie umístěná v 1. a 2. patře školy umožňuje shlédnout tvorbu žáků obou stupňů.

Rámcový časový harmonogram programu

Název aktivity	průběh	poznámka
Preventivní programy – Kappa centrum	jaro	
Pout' ZŠ sv. Voršily	září	
Branný závod – O pohár primátora	podzim	
MOST	září/říjen	
Beseda s městskou policií	září, říjen	
Dentální hygiena	jaro	
Zlatý zvonek	listopad	
Mikulášská nadílka	prosinec	
Vánoční trhy	prosinec	
Tři Králové	leden	
Lyžařský kurz s pobytem na horách	únor	
Setkání školské rady	září, prosinec, duben	
Masopust	únor	
Otvírání studánek	březen	
Škola v přírodě	červen	
Beseda s hasiči	průběžně	
Výlety a exkurze	průběžně	
Bowlingové turnaje	průběžně	
Sluňákov	průběžně	
Znalostní soutěže	průběžně	
Setkání rodičů a žáků, kteří přistoupí k 1. sv. přijímání	květen	

- **Sít' odborných zařízení**

1. Odbor sociálně právní ochrany dětí MÚ Olomouc
2. P – centrum, Lafayettova 9, Olomouc – www.p-centrum.cz
3. Linka bezpečí – www.linkabezpeci.cz 116111
4. E – bezpečí – bezpečnost na internetu, www.e-bezpeci.cz, www.poradna.e-bezpeci.cz
5. Linka vzkaz domů – 800 111 113 – pro děti, které jsou na útěku
6. K – centrum Walhala, Sokolská 48, Olomouc, 585 220 034 – poradenské centrum při problémech s drogovou závislostí

7. Podané ruce Olomouc www.podaneruce.cz
8. Ambulance pro alkohol a gambling: Psychiatrická klinika FN Olomouc, I. P. Pavlova 6, Olomouc, 585 851 111
9. Rodičovská linka – 840 111 234, 606 021 021
10. Rosa – centrum pro týrané a osamělé ženy – 606 246 102 www.rosa-os.cz
11. Fond ohrožených dětí, Sokolská 50, Olomouc, 585 221 649
12. Poradna pro rodinu – Žilinská 7, Olomouc, 585 413 540
13. DONA linka – pro oběti domácího násilí, 251 511 313, www.donalinka.cz

• **Důležité kontakty**

1. PPP Olomouckého kraje, U Sportovní haly 1a, tel. 585 221 045, 585 224 573
2. Centrum pro rodinný život, Biskupské náměstí 2, tel. 585 500 249
3. Centrum krizové intervence, Dolní náměstí 33, tel. 585 223 453
4. Sdružení D, 17. listopadu 1126/43, 733 104 076
5. Linka důvěry, tel. 585 414 600
6. Bílý kruh bezpečí, tel. 585 416 533
7. Středisko sociální prevence, Na Vozovce, tel. 585 427 141
8. Magistrát města Olomouce – odbor sociálních věcí, tel. 585 562 405
9. Poradna pro ženy a dívky, Wurmova, tel. 585 221 127
10. Koordinátor pro péči o děti s PAS v Olomouckém kraji:
Mgr. Kateřina Lamačová: 585 235 246, 778 751 608
11. Preventivně informační skupina
Tř. Kosmonautů 10, 771 36 Olomouc telefon: 974 766 207; fax: 974 761 900
12. Psycholog a okresní metodik primární prevence
Mgr. Kateřina Motlová, PPP, tel. 585 221 045 kl. 37,
13. Krajský školský koordinátor prevence:
PhDr. Ladislav Spurný, mail: spurny@kr-olomoucky.cz, tel: 585 508 545

V Olomouci dne 5. 9. 2025

Mgr. Petr Klauda
metodik prevence pro 2. stupeň

Mgr. Zdeněk Navrátil
ředitel školy

Příloha č. 1

Minimální hodinové dotace práce s tématy v jednotlivých ročnících:

Typy rizikového chování	Ročník	Hodinová dotace
Záškoláctví	1. + 3. tř.	1 + 1
	4. + 5. + 6. tř.	1 + 1 + 1
	6. + 9. tř.	1 + 1
Šikana a extrémní projevy agrese, intolerance	1. tř.	2
	3. + 4. tř.	2 + 2
	5. + 6. tř.	2 + 5
	7. + 8. + 9. tř.	4 + 3 + 3
Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě	1. + 2. tř.	1 + 3
	3. + 4. tř.	2 + 8
	5. + 6. tř.	2 + 2
	7. tř.	2
Rasismus, xenofobie	1. + 3. tř.	1 + 1
	5. tř.	2
	7. + 8. + 9. tř.	5 + 4 + 9
Negativní působení sekt	5. + 6. tř.	2
	8. + 9. tř.	1 + 2
Sexuální rizikové chování	7. + 8. + 9. tř.	6 + 1 + 6
Prevence v adiktologii	1. + 2. tř.	1 + 1
	3. tř.	1
	5. + 6. tř.	1
	7. + 9. tř.	7 + 6
Spektrum poruch příjmu potravy	1. + 2. + 3. + 4. tř.	1 + 1 + 1 + 1
	5. + 6. tř.	1 + 2
	7 + 9. tř.	9 + 6

Příloha č. 2

KRIZOVÝ PLÁN

Cílem krizového plánu školy je stanovit postup pro pracovníky školy při výskytu patologických jevů ve škole. Krizový plán je součástí Minimálního preventivního programu.

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy.

1) NÁVYKOVÉ LÁTKY

A) ALKOHOL

Konzumace alkoholu – přistižení žáka ve škole nebo na akcích školy

1. Zabránit další konzumaci.
2. Alkohol odebrat.
3. Posoudit, zda žákovi hrozí bezprostřední nebezpečí:
 - a) ANO – zavolat lékařskou službu první pomoci
 - b) NE – sepsat zápis s vyjádřením žáka a informovat vedení školy
4. Pokud žák není schopen pokračovat ve výuce, zavolat zákonnému zástupci, aby si žáka vyzvedl.
5. Pokud je žák schopen výuky, oznámí škola zákonnému zástupci, že konzumoval alkohol.
6. **Vyhotovit zápis (vyplnit zápis o výskytu patologického jevu).**
7. Pokud se situace opakuje, škola informuje OSPOD.
8. V souladu se školním řádem vyvodit důsledky a udělit výchovné opatření.

Nález alkoholu v prostorách školy

1. Tekutinu neanalyzovat.
2. O nález informovat vedení školy.
3. Tekutinu uchovat jako důkaz.
4. **Zpracovat zápis.**

Nález alkoholu u žáka školy

1. Tekutinu neanalyzovat.
2. O nález uvědomit vedení školy.
3. **Sepsat záznam** s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, s datem, místem a časem nálezů a jménem žáka. Ten musí zápis podepsat, pokud nechce, dát do zápisu. Rozhovoru a zápisu je přítomen člen vedení školy.
4. O nález uvědomit zákonného zástupce, při opakovaném nález OSPOD.

B) TABÁKOVÉ VÝROBKY

Konzumace tabákových výrobků – přistižení žáka ve škole nebo na akcích školy

1. Zabránit další konzumaci.
2. Tabákový výrobek odebrat.
3. **Sepsat záznam** s vyjádřením žáka (od koho má tabákový výrobek) – založit u metodika prevence.
4. Informovat zákonného zástupce.
5. Při opakovaném jednání informovat OSPOD.
6. Vyvodit výchovné opatření dle školního řádu.

C) DALŠÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY

Konzumace NL – přistižení žáka ve škole nebo na akcích školy

1. NL odebrat za přítomnosti další osoby a zabránit další konzumaci, NL uložit nejlépe v zalepené obálce s razítkem školy, datem, časem a místem nálezu do školního trezoru. Informovat vedení školy a Policii ČR.
2. Posoudit, zda je žák pod vlivem NL ohrožen na zdraví a životě:
 - a) ANO – zajistit nezbytnou pomoc, volat lékařskou službu první pomoci. Vyrozumět zákonného zástupce.
 - b) NE – zajistit vyjádření žáka, sepsat, nechat podepsat. Vyrozumět zákonného zástupce.
3. Pokud žák není schopen pokračovat ve výuce, ale nehrozí mu akutní nebezpečí, vyrozumět zákonného zástupce, aby si žáka vyzvedl. Pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD, požádá o pomoc a vyčká pokynů.
4. **Sepsat zápis (zápis o výskytu patologického jevu).**
5. Splnit ohlašovací povinnost k OSPOD, že nezletilý žák konzumoval NL.
6. Vyvodit výchovná opatření dle školního řádu. Je nutné rozlišit distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný sám sobě, distributor může ohrozit okolí.

Obdobný postup platí i pro případ, že žák již přijde do školy intoxikován a není možné prokázat, že se intoxikoval ve škole.

Distribuce NL ve škole

Distribuce je V ČR zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství NL není rozhodující.

Přechovávání NL je také protiprávní.

Je-li podezření, že došlo ve škole k distribuci NL – volat Policii ČR a vyrozumět zákonného zástupce a OSPOD.

Nález NL ve škole

1. Látku nepodrobovat analýze.
2. **Vyhotovit písemný záznam a informovat vedení školy.**
3. Vyrozumět Policii ČR.
4. Pokud nepřijede Policie ČR hned, dát NL za přítomnosti další osoby s použitím rukavic do obálky, napsat datum, čas a místo nález. Obálku přelepit, opatřit razítkem školy, podpisem a dát do školního trezoru. Následně předat Policii ČR.

Zadržení látky, kterou považujeme za omamnou nebo psychotropní, u žáka školy

1. NL nepodrobovat analýze.
2. Uvědomit vedení školy.
3. Za přítomnosti vedení školy **sepsat zázpis** s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, s datem, časem a místem nález. Žák také zázpis podepíše, pokud odmítá, dát do zázpisu.
4. Vyrozumět Policii ČR.
5. Pokud se žák intoxikoval a je nutné zavolat lékařskou službu první pomoci, předat látku přítomnému lékaři.

Podezření, že žák má u sebe NL

1. Jedná se o podezření na trestný čin, řešit musí Policie ČR.
2. Vyrozumět Policii ČR, zkontrolovat další postup, informovat zákonného zástupce, **sepsat zázpis**.
3. Žáka izolovat do příjezdu Policie ČR od ostatních, ale pod dohledem.
4. Neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

D) KRATOM

V dnešní době je mezi mladými velice populární látka zvaná Kratom, která je i volně k zakoupení. Bohužel málokdo ví, jaké může mít škodlivé účinky.

Co je kratom a jak působí?

Kratom obsahuje **mitragynin**, látku s povzbuzujícími i tlumivými účinky:

- **Malé dávky:** Vyvolávají nárůst energie, ale také bušení srdce, ztrátu chuti k jídlu, zvracení a průjem.
- **Vyšší dávky:** Mají tlumivý účinek, způsobují zmatenost, nadměrné pocení a zácpu.
- **Velmi vysoké dávky:** Může dojít až ke **ztrátě vědomí** a ohrožení života.

Rizika užívání kratomu?

- **Zdravotní problémy:** Dlouhodobé užívání kratomu může být spojeno s různými zdravotními problémy, včetně poruchy spánku, ztráty váhy, problémů s játry a ledvinami, a v extrémních případech dokonce s úmrtím.

- **Psychické efekty:** Někteří uživatelé mohou zažívat psychické problémy, jako jsou úzkost, deprese nebo dokonce halucinace. Vysoké dávky kratomu mohou také způsobit změny nálady a podrážděnost.
- **Nebezpečné kombinace:** Kratom může reagovat s určitými léky, což může mít nepředvídatelné následky. Míchání kratomu s alkoholem či jinými drogami může vážně ohrozit zdraví a vést až k úmrtí.
- **Předávkování kratomem:** může mít závažné důsledky a vyvolávat různé nepříjemné symptomy. V případě nadměrného užívání se mohou objevit nežádoucí účinky, jako jsou zvracení, závratě, zmatenost, a v extrémních případech dokonce i kóma. Některé z příznaků předávkování zahrnují také ztrátu vědomí, respirační potíže a výrazné zpomalení srdečního tepu.
- **Závislost:** Kratom obsahuje látky, které mohou ovlivnit opioidní receptory v mozku, což zvyšuje riziko fyzické i psychické závislosti na této látce. Pravidelné užívání může vést k nárůstu tolerance, což znamená, že bude zapotřebí vyšší dávky k dosažení stejného účinku.

Závislost na kratomu může být spojena s **abstinenčními příznaky** (kratomový abst'ák), jako jsou podrážděnost, úzkost, nespavost a fyzické nepohodlí při pokusu o odvykání.

Jak poznat, že dítě experimentuje s kratomem?

- Náhlé změny nálad, chování, únava nebo podrážděnost.
- Pokles výkonu ve škole nebo narušení vztahů s rodinou a přáteli.
- Nevysvětlené balíčky nebo náhlé zvýšení výdajů.

Jak s dětmi mluvit o kratomu?

- **Otevřenost:** Zeptejte se jich, co o kratomu vědí, bez odsuzování nebo kritiky.
- **Sdílejte fakta:** Upozorněte, že i legálně dostupné látky mohou způsobit vážné zdravotní komplikace.
- **Podpora důvěry:** Povzbud'te děti, aby se na vás obrátily, pokud budou potřebovat pomoc nebo mají otázky.

Postup: konzumace kratomu – přistižení žáka ve škole nebo na akcích školy

1. NL odebrat za přítomnosti další osoby a zabránit další konzumaci, NL uložit nejlépe v zalepené obálce s razítkem školy, datem, časem a místem nálezu do školního trezoru. Informovat vedení školy a Policii ČR.
2. Posoudit, zda je žák pod vlivem NL ohrožen na zdraví a životě:
 - c) ANO – zajistit nezbytnou pomoc, volat lékařskou službu první pomoci. Vyrozumět zákonného zástupce.
 - d) NE – zajistit vyjádření žáka, sepsat, nechat podepsat. Vyrozumět zákonného zástupce.
3. Pokud žák není schopen pokračovat ve výuce, ale nehrozí mu akutní nebezpečí, vyrozumět zákonného zástupce, aby si žáka vyzvedl. Pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD, požádá o pomoc a vyčká pokynů.
4. Splnit ohlašovací povinnost k OSPOD, že nezletilý žák konzumoval NL a **sepsat zápis**.

5. Vyvodit výchovná opatření dle školního řádu. Je nutné rozlišit distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný sám sobě, distributor může ohrozit okolí.

2) ŠIKANA

Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. Oznámit podezření vedení školy, konzultovat další postup s výchovným poradcem, metodikem prevence, psychologem.
3. Rozhovor s informátory a svědky.
4. Vyslechnout oběť – citlivě, diskrétně.
5. **Vyplnit formulář (oznámení šikany).**
6. Spojit se s rodiči, požádat o spolupráci.
7. Vyslechnout agresory – znemožnit domluvu výpovědí.
8. Výchovná komise – posoudí závažnost, navrhne další postup.
9. Rozhovor s rodiči agresorů – seznámit je se situací a s opatřeními, požádat o spolupráci, pokud odmítají, zvážit oznámení na OSPOD a Policii ČR.
10. Rozhovor s rodiči oběti, seznámit je s výsledky, domluvit se na opatřeních.
11. Třídní hodina – rozebrat situaci, vynechat citlivé detaily, oznámit potrestání viníků, třídu nadále pozorně sledovat a pracovat s ní!

Počáteční šikanu s běžnou formou, kterou zvládne škola sama, řeší metodik školní prevence (případně výchovný poradce, školní psycholog nebo školní speciální pedagog) ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy.

Základní krizový scénář pro výbuch skupinového násilí (Kolář, 2011)

První (alarmující) kroky pomoci

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

Příprava podmínek pro vyšetřování

3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi
5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. Oznámení na policii, paralelně - navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

Vyšetřování

7. Rozhovor s obětí a informátory.
8. **Sepsat zápis.**
9. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
10. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
11. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory

Léčba

12. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Pokročilé a neobvyklé formy šikan řeší škola ve spolupráci s odborníky z venku, zejména z PPP, SVP.

3) KYBERŠIKANA

1. Zajistit ochranu oběti.
2. doporučit oběti, aby nekomunikovala s útočníkem, blokovala útočníka, ukládala důkazy
3. Zajistit důkazy s podporou IT kolegy.
4. **Zaznamenat událost (zápis o výskytu patologického jevu).**
5. Důkladně vyšetřit souvislosti s incidentem a požádat o odbornou pomoc (IT expert, PPP, Policie ČR,..)
6. Zvolit opatření a řešení odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které agresor způsobil.
7. Informovat a poučit rodiče oběti i agresora – postup stejný jako u šikany.
8. Žádat zpětnou vazbu od oslovených odborníků.
9. Postihnout agresora v souladu se školním řádem.

4) TÝRANÉ DÍTĚ

1. Všimnout si signálů (změny chování žáka, fyzické známky vypovídající o násilném zacházení s dítětem, ...).
2. Pokusit se o navázání osobního kontaktu s dítětem, pokud to nejde, obrátit se na školního psychologa, popř. doporučit dítěti Linku bezpečí.
3. **Sepsat zápis o podezření (zápis o výskytu patologického jevu).**
4. Pokud má škola podezření na týrání dítěte, má oznamovací povinnost kontaktovat OSPOD.

5) SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

1. V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života (přímé riziko = žák drží ve škole žiletku a plánuje se řezat, mluví o sebevraždě atd./nepřímý předpoklad rizika = učitel objeví staré jizvy na zápěstí atd.) kontaktujeme psychiatrické oddělení či kliniku spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci.
2. Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním (platí pro žáky motivované k řešení situace a hledání pomoci, vynucená konzultace u odborníka málokdy přinese efekt), ale hrozí to, poskytneme psychologickou pomoc od školní psycholožky.
3. **V obou případech sepíšeme zápis.**
4. Žáci mohou využít dostupné psychiatrické či psychologické ambulance – ideálně s doporučením od dětského/dorostového lékaře, resp. po telefonickém objednání zákonným zástupcem.
5. Žákům doporučíme krizová centra, linky důvěry

6) SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

Dozvíím se – oznámím řediteli – kontaktujeme policii a OSPOD

Dítě se mi svěří osobně

1. uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost
2. seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob (vedení školy)
3. **Sepsat zápis.**
4. pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo
5. komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii
6. vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii
7. ohlásit na policii
8. ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách
9. jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit

Dozvíím se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů

1. Pokusit se navázat s dítětem rozhovor.
2. Do ničeho ho nenutit.
3. Pokud dítě podezření potvrdí, postupovat jako výše.
4. Pokud si nejsme jistí, oznámit na OSPOD.

Dítě je obětí sexuálního napadení

1. Jestliže se stalo obětí napadení cestou do školy a útočníkem je neznámá osoba, potom urychleně vše oznámit policii, rodičům a OSPOD.

2. Zdokumentovat situaci.

3. Chovat se pevně a jednoznačně a dítě neopouštět až do příchodu rodičů.

4. Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) .

7) VANDALISMUS

1. Vyhотовit záznam.

2. Pokusit se odhalit viníka.

3. Pokud škola viníka zná, může na jeho zákonném zástupci vymáhat vzniklou škodu.

4. Pokud nedojde k dohodě o náhradě škody, může ji škola vymáhat soudní cestou.

8) KRÁDEŽ

1. **Vyhотовit záznam** na základě výpovědi poškozeného.

2. Drobné krádeže se snažit vyřešit vlastními silami.

3. Informovat rodiče poškozeného i pachatele.

4. Věc předat Policii ČR v případě:

- škoda je nikoliv nepatrná
- škola není vlastními silami schopna řešit
- pokud o to žádá zákonný zástupce žáka

5. Uplatnit výchovná opatření dle školního řádu.

9) NETOLISMUS

Jedná se o závislost na tzv. virtuálních drogách. Mezi ně patří zejména:

- počítačové hry
- sociální sítě
- internetové služby (např. různé formy chatu)
- virální videa
- mobilní telefony
- televize aj.

Rizika spojená s netolismem je možné rozdělit na:

1) Tělesná rizika:

Časté bolesti pohybového aparátu – bolest šíje, ramen, bederní páteře, drobných kloubů, zápěstí atd. Se sedavým způsobem života mohou být spojeny další problémy, např. obezita, cukrovka a srdeční onemocnění. Popisovány jsou také případy epilepsie, větší tendence riskovat, která zvyšuje riziko úrazů. Časté jsou bolesti očí, dále pak pálení a slzení očí, výskyt tiků, skvrny před očima a potíže při zaostřování při přenášení pohledu z blízkého na vzdálený cíl či naopak.

2) Psychologická a sociální rizika:

Nadužívání počítače významně zasahuje do organizace času a projevuje se například nepravidelností v jídle nebo nedostatkem spánku. Zhoršují se mezilidské vztahy v rodině, riziko závislostního chování. Zatěžování nervového systému vede k poruchám paměti a komunikačních schopností. Předpokládá se také větší sklon k agresivitě, rvačkám, šikanování, nepřátelskému nebo podezřivému ladění. Problematickým se také může stát odtržení od reality. Pro netolismus je charakteristický pozvolný, plíživý a neuvědomělý vznik, neostrá hranice mezi vyžíváním, používáním, problémovým užíváním a závislostí. Charakteristický je růst jednoho programu (způsobu chování) na úkor druhých do té míry, že je schopen vyřadit životně důležité programy. Pro pochopení podstaty netolismu je třeba uvědomit si, jaké potřeby dítěte či dospělého hraní on-line her vlastně uspokojuje.

K příznakům netolismu patří:

- méně vykonané práce
- pocit prázdnoty, když není člověk u počítače
- ztráta kontroly nad časem stráveným u počítače
- brzké vstávání k počítači nebo ponocování u počítače
- rostoucí nervozita a neklid, když člověk delší dobu nemůže hrát
- přemýšlení o počítači, když ho člověk zrovna nepoužívá
- kradení peněz na nákup her
- stále více a více času potřebného k uspokojení ze hry
- zkršlování, zatajování informací o své závislosti
- hraní kvůli úniku od osobních problémů
- narušené vztahy s rodinou
- zanedbávání učení
- opouštění dřívějších zájmů a přátel
- zhoršující se školní výsledky

Zásadní pro možnost poskytnutí pomoci je vytvoření důvěryhodného vztahu mezi školou a rodiči /zákonnými zástupci dítěte. Je možné spolupracovat také s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, odbornými zdravotnickými zařízeními či nestátními organizacemi orientovanými na danou problematiku.

Doporučené postupy: Základem prevence je kvalifikované pozorování pedagoga, které může poukázat na více typů rizikového chování (**vyplnit zápis**).

Určitými znaky může být např.:

- narušení vztahů
- zhoršení prospěchu (žákovi nezbývá čas na učení)
- únava (hraje dlouho do noci)
- ztráta kamarádů (vymění je za virtuální)
- nervozita
- náhlé změny v chování
- zvýšení agresivity (spojené především s nemožností být on-line)

Učitel by měl dokázat vzbudit důvěru a nabídnout adekvátní pomoc. Tou může být především zprostředkování kontaktů na odborná zařízení a podpora žáka při řešení obtížných situací (pedagogicko-psychologické poradny, středisko výchovné péče, nestátní organizace zabývající se prevencí netolismu). Legislativní rámec vztahující se konkrétně k netolismu neexistuje.

10) NOŠENÍ ZBRANÍ A PŘEDMĚTŮ OHROŽUJÍCÍCH ZDRAVÍ

V případě zjištění vnesení nebezpečných věcí pro zdraví a život svůj a ostatních osob žákem do objektu školy se postupuje takto:

1. Informovat vedení školy a **vyhotovit zápis**.
2. Zajistit nebezpečnou věc
3. Okamžitě informovat zákonné zástupce žáka a vyzvat ho ke školní návštěvě, kde mu bude nebezpečná věc předána

Příloha č. 3

Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s PAS:

1. Zásada přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti – tyto děti potřebují předvídatelnost a pravidelnost denních činností
2. Neznámé a nečekané události vyvolávají stres a nejistotu a mohou vést k úzkosti a k problémovému chování
3. Zásada vyšší míry vizuální podpory
4. Zásada posilující koncentraci
5. Zásada střídání pracovních činností a odpočinku
6. Zásada klidného a empatického přístupu